

BBABAC – Bacheloroppgave med forskningsmetode

«Risikofaktorer for ungdomskriminalitet og kriminelle gjenger – en
litteraturstudie»

Universitetet
i Stavanger

Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Bachelor i barnevern

Stavanger/ 17.03.23

Kandidatnummer: 6076

Forord

Denne bacheloroppgaven er en del av det avsluttende arbeidet på min bachelor i barnevern ved Universitetet i Stavanger. Jeg ønsker først og fremst å takke min veileder, Marie Lunde, for god veiledning gjennom hele prosessen. Takk for at du har støttet meg, vært tilgjengelig for veiledning og gitt grundige tilbakemeldinger. Videre ønsker jeg å takke mine medstudenter, venner og familie for tålmodighet, råd og støtte gjennom hele perioden.

Etter utallige timer med arbeid kan jeg endelig levere en oppgave jeg er stolt over. Oppgaven har bidratt til å videreutvikle min faglige kompetanse på området, og jeg håper andre kan ha nytte av å lese oppgaven.

Stavanger, mars 2023

Innholdsfortegnelse

FORORD	1
1.0 INNLEDNING	3
1.1 BAKGRUNN FOR VALG AV TEMA	4
1.2 VALG AV PROBLEMSTILLING	4
1.3 AVGRENSING	5
1.4 FORMÅL MED OPPGAVEN	5
2.0 TEORETISK FORSTÅELSESRAMME	6
2.1 RISIKO OG BESKYTTELSESAKTØRER	6
2.1.1 Risikofaktorer på mikronivå	7
2.1.2 Risikofaktorer på mesonivå.....	7
2.1.3 Risikofaktorer på makronivå.....	8
2.2 TRANSAKSJONSMODELLEN	8
2.3 REKRUTTERINGSPROSESSEN	10
2.4 GJENGENS FUNKSJON.....	11
2.4.1 Identitet og tilhørighet	11
2.4.2 Beskyttelse.....	11
2.5.1 Økonomi.....	12
3.0 LITTERATURSTUDIE SOM METODE	12
3.1 VALG AV METODE.....	13
3.2 FREMGANGSMÅTE	13
3.3 INKLUSJONS- OG EKSKLUSJONSKRITERIER.....	15
3.3.1 Inklusjonskriterier.....	15
3.3.2 Eksklusjonskriterier	15
3.4 SØKESTRATEGI	16
3.5 KORT PRESENTASJON AV DE UTVALGTE ARTIKLENE.....	17
3.6 TEMATISK ANALYSE	19
3.6.1 Identifisering av tema	19
3.7 STUDIENS TROVERDIGHET	22
4.0 DISKUSJON AV FUNN OG TEORI	23
4.1 KRIMINELLE NABOLAG	23
4.2 MARGINALISERING OG GJENGENS ØKONOMISKE FUNKSJON	24
4.3 FAMILIEINNVIRKNING.....	25
4.4 GJENGENS SOSIALE FUNKSJON.....	27
5.0 KONKLUSJON	28
5.1 BEHOV FOR VIDERE FORSKNING	29
BIBLIOGRAFI	30
Vedlegg 1 - Søkematrise	

Antall ord: 9861

1.0 Innledning

«Det gikk fra å være en vennegjeng til å bli en farlig gjeng. Vi mistet kontrollen etter hvert. Flere og flere begynte å begå kriminalitet etter hvert som vi ble større ...», (Sør-Vest politidistrikt, 2018, s. 19). Tematikken ungdomskriminalitet kan forstås som et komplekst og sammensatt fenomen. Kompleksiteten gjenspeiles gjennom kontakten med det offentlige, hvor ungdommen er innenfor omsorg og behandling på den ene siden, og sanksjoner på den andre siden. Konfliktrådet (2022), som er ansvarlig for deler av straffegjennomføringen av barn og unge påpeker også denne kompleksiteten (s. 13). Samtidig har trenden blant unge i alderen 15 til 17 år snudd de siste årene, og det har vært en økning i registreringen og selvrappotereringen av kriminelle handlinger (Aase, et al., 2020, s. 21-22). Samtidig har trenden blant ungdom i alderen 15 til 17 år snudd, og det har vært en økende mengde saker som omhandler vold, ran, trusler, seksuallovbrudd og hensynsløs atferd (Sekretariatet for konfliktrådene, 2022, s. 13). Følgelig rapporterer politiet om flere grove lovbrudd, og antall registreringer for gjentatt kriminalitet er økende blant barn og unge (Oslo Economics, 2022, s. 9).

Medias fremstilling av ungdomskriminalitet kan etterlate en tanke av et omfattende og stigende problemområde. Samtidig fremhever Meld. St. 34 (2020-2021) en økende bekymring for ungdommenes deltakelse i gjengkriminalitet, og innenfor enkelte ungdomsmiljøer er det tendens til negativ utvikling. Det er en liten gruppe ungdom som er ansvarlig for majoriteten av kriminaliteten, og det medfører en rekke økonomiske kostnader for samfunnet. Det er også en kostnad for samfunnet gjennom immaterielle goder, slik som trygghet, tillit og rettssikkerhet i samfunnet. Samtidig vil kriminaliteten forårsake problemer for ungdommen som begår kriminelle handlinger, og det kan resultere i lav selvfølelse, ensomhet og psykiske påkjenninger. Følgelig står ungdommen som utøver kriminelle handlinger ovenfor en risiko for å rekrutteres inn i organiserte kriminelle gjenger. Dette med bakgrunn i at kriminelle gjenger vanligvis søker bevisst mot rekruttering av ungdom, og i tillegg vil gjengen kunne virke attraktiv ovenfor sårbare ungdom (s. 11).

Til tross for at ungdomskriminalitet ikke dominerer kriminalitetsbildet, anser jeg det likevel som en viktig tematikk å rette søkelys mot. Dette samsvarer også med Aase et al. (2020), som beskriver at når ungdom befinner seg innenfor politiets søkelys kan det gi indikasjoner på at

det foreligger risikofaktorer, som skade den videre utviklingen (s. 23). Videre fremhever Bakken (2021) at når ungdom begår alvorlige lovbrudd, og debuterer tidlig med kriminalitet, vil det øke risikoen for å utvikle en kriminell løpebane videre i livet (s. 48).

1.1 Bakgrunn for valg av tema

På bakgrunn av at ungdomskriminalitet og ungdomsgjenger øker i dagens samfunn, bør årsakene som ligger til grunn for de kriminelle handlingene få mer oppmerksomhet i forskningen. Denne bacheloroppgaven vil særlig være relevant for sosialarbeidere som arbeider med unge mennesker, da det å kunne bevisstgjøre mulige årsaker til ungdomskriminalitet, gir hjelperen en mulighet til å iverksette kriminalitetsforebyggende tiltak til riktig tid. Det er viktig å forebygge kriminalitet blant ungdom, ettersom de utgjør en sårbar gruppe, som trenger et særlig vern. Dette påpeker også Oslo Economics (2022), når de omtaler barne- og ungdomstiden som en avgjørende fase i livet, der grunnlaget for videre livsløp dannes (s. 9). Det er dermed viktig å fange opp kriminaliteten, for å kunne iverksette forebyggende tiltak tidligst mulig.

For å forstå fenomenet ungdomskriminalitet er det essensielt å ha forståelse for hvilken gruppe som utøver de kriminelle handlingene, og potensielle risikofaktorer de har i livet sitt. Gjennom å styrke kunnskapsgrunnlaget og etablere en dypere forståelse overfor hvem som begår de kriminelle handlingene, vil man være bedre rustet til å kunne fange opp og forebygge kriminaliteten blant ungdommene. De bakenforliggende risikofaktorene til ungdomskriminaliteten og deltakelse i gjengkriminalitet er imidlertid sammensatt, og det foreligger ikke et eksplisitt svar på hva som er de utløsende faktorene (Oslo Economics, 2022, s. 30). Derimot er det enkelte risikofaktorer som er gjengangere, og i denne oppgaven velger jeg å trekke frem de mest sentrale risikofaktorene på mikro, meso- og makro nivå.

1.2 Valg av problemstilling

I arbeid med barn og unge er det en forutsetning å ha inngående kunnskap om, og forståelse for mulige risikofaktorer til at ungdom velger å begå kriminalitet. Følgelig er det en forutsetning å ha forståelse for konsekvensene det vil medføre for den enkelte, og for samfunnet. Først når man har denne kunnskapen og forståelsen, vil man kunne

arbeide kriminalitetsforebyggende med ungdommene. I min bacheloroppgave søker jeg å forstå hvilke risikofaktorer som ligger til grunn for at ungdommer begår kriminelle handlinger og deltar i kriminelle gjenger. På bakgrunn av dette har jeg utarbeidet følgende problemstilling:

«Hvilke risikofaktorer kan føre ungdom inn i ungdomskriminalitet og kriminelle gjenger?».

1.3 Avgrensing

Som tidligere nevnt er ungdomskriminalitet et komplekst og sammensatt fenomen, og det vil dermed være utfordrende å belyse alle aspekter innenfor rammene i en bacheloroppgave. Oppgaven vil dermed avgrenses til å omhandle mulige risikofaktorer for ungdomskriminalitet og deltakelse i gjeng. Selv om det kunne vært relevant å trekke inn kriminalitetsforebyggende arbeid, har jeg valgt og ikke fokusere på det, av hensyn til oppgavens omfang. Oppgaven vil ta utgangspunkt i kriminalitet eller kriminelle handlinger sett fra et juridisk standpunkt, som inkluderer de handlingene som begås i strid med gjeldende lovverk (Halvorsen, 2017, s. 214-215). Videre vil det tas utgangspunkt i ungdommer som deltar i kriminelle gjenger. Kategorien «ungdom» kan anses som en sosial kategori, en forlengelse av barndommen, som etablerer grunnlaget for voksenlivet (Befring & Moen, 2017, s. 21-24). I denne oppgaven forstås ungdom som personer i aldersspennet fra 13 til 18 år.

1.4 Formål med oppgaven

Formålet med denne oppgaven er å få en dypere innsikt i risikofaktorer for ungdomskriminalitet og deltakelse i kriminelle gjenger. Som barnevernspedagog kan man møte ungdom som begår kriminalitet, og lovene for barneverntjenestens ansvar finner vi i lov 18. juni 2021 nr. 97 om barneverntjenester (barnevernloven - bvl.). Som følge av bvl. § 1-1 har barneverntjenesten et ansvar for å hjelpe alle barn og unge som oppholder seg i Norge, uavhengig av hvilken straffbar handling de utfører. I henhold til bvl. § 3-1 andre ledd har barneverntjenesten i tillegg et særlig ansvar for å avdekke adferd- og sosiale problemer tidligst mulig, for å forhindre at varige problemer oppstår. Dermed har barneverntjenesten et forebyggende ansvar for å komme inn tidlig nok, og iverksette tiltak for å forhindre en ytterligere problemutvikling hos ungdommen. I denne oppgaven vil jeg videre forsøke å

belyse ungdomskriminalitet innenfor et sosialfaglig perspektiv for å sikre oppgavens faglige relevans.

2.0 Teoretisk forståelsesramme

I dette kapitlet presenterer jeg det teoretiske rammeverket for bacheloroppgavens problemstilling. Først vil jeg redegjøre for sentral litteratur om risiko- og beskyttelsesfaktorer, og videre vil jeg gjøre rede for transaksjonsmodellen sett i lys av ungdomskriminalitet, og avslutningsvis trekker jeg frem gjengens funksjon.

2.1 Risiko og beskyttelsesfaktorer

Ifølge Kvello (2012) benyttes risikofaktorer om de forholdene som forsterker risikoen for utviklingen av psykiske og/eller sosiale vansker. En kontrast til begrepet er beskyttelsesfaktorer, som demper sannsynligheten for at et individ utvikler vansker i livet, som følge av at risikofaktorene er til stede. Beskyttelsesfaktorer kan derimot kun benyttes i situasjoner hvor de beskyttende forholdene har bidratt med å dempe effekten av risikofaktorene (s. 73-74).

I et negativt handlingsmønster der kriminalitet er dominerende, kan en mulig årsak være kombinasjonen av risikofaktorene og de uheldige valgene den enkelte tar. Sannsynligheten for en negativ utvikling øker betraktelig dersom det foreligger flere risikofaktorer samtidig. Følgelig kan risiko- og beskyttelsesfaktorer påvirke hverandre, og når det er beskyttelse rundt en risikoutsatt ungdom, kan det medføre økt motstandsdyktighet (Aase et al., 2020, s. 32-33; Kvello, 2012, s. 73-74). Videre beskriver Kvello (2012) at risikofaktorer ofte grupperes inn i tre hovedgrupper: barnet, foreldrene og kjernefamilien, og det øvrige oppvekstmiljøet (s. 74-75). Videre i teoridelen vil jeg ta utgangspunkt i sentrale risikofaktorer, hvor jeg har valgt å følge deler av Urie Bronfenbrenners (1979) utviklingsøkologiske modell. Modellen baseres på miljøer som står i et gjensidig påvirkningsforhold til hverandre, og viser at det foregår en interaksjon mellom individ og miljø (s. 21-26). Selv om teorien viser til risikofaktorer på flere nivå, har jeg valgt å ta utgangspunkt i risikofaktorer på mikro-, meso- og makronivå.

2.1.1 Risikofaktorer på mikronivå

Det finnes ingen enkel årsakssammenheng blant det genetiske og den kriminelle atferden på mikronivå, men det er likevel sårbarhetsfaktorer som kan føre ungdom inn i kriminalitet og kriminelle gjenger. De ungdommene som utøver kriminalitet er oftere impulsive og responderer hyppigere med sinne, frykt og irritasjon. I tillegg kan svak evne til selvkontroll og økt mistenksomhet hos ungdommen utgjøre risiko for antisosial atferd (Lien, 2011, s. 44). Kvello (2012) definerer mikronivået til å omhandle medfødte risikofaktorer og tidlige ervervede trekk. De medfødte trekkene kan være lavt evnenivå og vanskelig temperament, mens ervervede trekk innebærer utrygg tilknytning og svak utvikling på bakgrunn av mangelfull stimulering i oppveksten (s. 74-75).

2.1.2 Risikofaktorer på mesonivå

På mesonivå menes risikofaktorer som foregår i nettverket, herunder foreldrene og kjernefamilien. I samspill med omgivelsene kan ungdommen lære seg å respondere med aggresjon og trusler, som medfører økt negativ atferd, og resultatet av det kan være en vedvarende antisosialitet hos ungdommen (Lien, 2011, s. 44). Antisosial atferd innebærer tilfeller hvor en person har normbrytende atferd, som preges av blant annet aggressivitet, skoleskulk, tyveri, vold og hæverk (Kaufmann, 1988, s. 15-17). Når det gjelder forhold i kjernefamilien viser forskning at det er en tydelig sammenheng mellom kriminalitet som begås av familiemedlemmer og kriminalitet som utøves av ungdommen. Videre ser man at foreldrenes holdninger og atferd mot barna vil påvirke sårbarheten deres videre i livet. Dersom familien preges av krangling, svak grensesetting og mangel på disiplin kan det utgjøre økt risiko hos ungdommen. Det foreligger flere forhold som kan resultere i en dårligere fungering hos foreldrene, blant annet skilsmisse, psykiske lidelser, rusmiddelmisbruk og vold (Lien, 2011, s. 45-47). Risikofaktoren som omhandler helse- og rusproblemer hos foreldrene omtales også i Meld. St. 34 (2020-2021), hvor sammenhengen mellom traumatiske opplevelser i barndommen, og en svekket evne til å mestre hverdagen fremheves. Videre foreligger det en forhøyet risiko for å begå kriminalitet blant ungdom som har foreldre med psykiske lidelser og/eller rusproblemer. Den omfattende bruken av rusmidler kan ofte fremstå som en form for selvmedisinering av underliggende problemer, slik som psykiske lidelser, men det kan også gi uttrykk for marginalisering og utenforskap (s. 43-44).

Marginalisering benyttes i prosesser hvor individer eller grupper blir utsatt, og skjøvet ut i ytterkantene av samfunnet. Den marginaliserte kan ofte være ekskludert fra en eller flere sentrale arenaer i livet (Øia, 2013, s. 28-30). Ungdomstiden betegnes som en sårbar fase for å utvikle rusproblemer, og dermed vil en tidlig rusdebut kunne øke risikoen for ytterligere negative konsekvenser for ungdommen (Meld. St. 34 (2020-2021), s. 43-44). Videre utgjør kombinasjonen av helse- og rusproblemer og krevende familieforhold en risiko for at ungdommen vokser opp med krangling og vold i hjemmet. Samtidig kan det trekkes paralleller mellom krevende familieforhold i oppveksten og senere utøvelse av kriminalitet (Aase et al., 2020, s. 23).

2.1.3 Risikofaktorer på makronivå

Makronivået utgjør en stor og omfattende gruppe som inkluderer alle viktige mikromiljøer utover kjernefamilien, slik som slekt, sosialt nettverk og skole. Risikofaktorer på dette nivået kan ofte være et klassemiljø som preges av få positive og støttende lærebetingelser, og sosial avvísning blant jevnaldrende (Kvelling, 2012, s. 75). Videre kan et kriminelt nabolag utgjøre en risikofaktor på makronivå. Nabolagsstudier fra ulike land konkluderer med at det å bo i et nabolag med høy forekomst av utsatt ungdom og/eller kriminalitet, vil øke sjansen for at ungdommen selv blir kriminell. Ofte vil dårlige boforhold medføre at ungdommen trekker seg ut i nabolaget, og det kan videre øke risikoen for eksponeringen av kriminelle gjenger (Meld. St. 34 (2020-2021), s. 43). Dette påpekes også av Oslo Economics (2022) som fremhever at ungdom som begår kriminalitet har dårligere oppvekstvilkår enn andre barn og unge i samfunnet. Samtidig er de oftere i kontakt med barneverntjenesten, og foreldrene har i snitt et lavere utdanningsnivå og inntekt. I tillegg har foreldrene hyppigere vært straffet for ulike lovbrudd (s. 29).

2.2 Transaksjonsmodellen

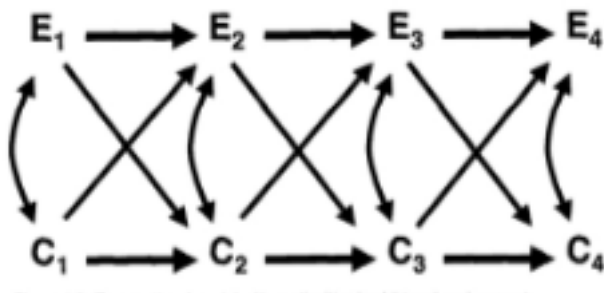
De overnevnte risikofaktorene kan påvirke ungdommens risiko for kriminalitet, men likevel er det ikke grunnlag for å antyde at ungdommer som har disse risikofaktorene i livet blir kriminelle. Ofte vil det være en kombinasjon av flere sosialpsykologiske faktorer som utløser den kriminelle atferden (Lien, 2011, s. 44). I tillegg til risikofaktorer i relasjonen mellom barn og omsorgsgivere, kan det forekomme faktorer utover dette, som kan påvirke ungdommen.

For å forstå denne sammenhengen, benyttes gjerne transaksjonsmodellen, da den tar utgangspunkt i risikofaktorer på ulike interaksjonsnivå. Transaksjonsmodellen kan brukes for å innhente betydningsfull kunnskap om ungdommenes interaksjoner med omverden, både i fortid og nåtid. Videre kan den gi et innblikk i faktorer som fremmer eller hemmer utviklingen til barn og unge, og den kan dermed være fordelaktig i forståelsen av ungdomskriminalitet (Patterson, et. al., 1998, s. 542-545). Transaksjonsmodellen er avbildet i figur 1, og den illustrerer det kontinuerlige forholdet som foregår mellom individet og omgivelsene rundt.

Enhver påvirkning hos barnet anses for å være en transaksjon (Kvello, 2015, s. 22). Transaksjonene kan omtales som ulike sykluser i barndommen, fra syklus 1 til syklus 4. Følgelig består modellen av enkelte forhold som vil påvirke barnet, herunder kjernefamiliens sosioøkonomiske posisjon, foreldrenes oppdragerstil, grad av tilsyn, barnets egne biologiske forutsetninger, og oppfølgingen foreldrene gir i forhold til fritid og interaksjoner med jevnaldrende (Patterson, et. al., 1998, s. 535-538). Ytterligere skiller modellen mellom kategoriene direkte og indirekte påvirkningsfaktorer. En direkte faktor kan være samspillet som foregår mellom barnet og omsorgsgiveren, mens en indirekte faktor kan være tilfeller hvor barnet ikke direkte er i kontakt med omgivelsene, slik som foreldrenes arbeidsplass (Kvello, 2015, s. 26). De foregående transaksjonene kan ha en innvirkning på det barnet bringer med inn i den neste utviklingssyklusen. Figuren illustrerer den gjensidige påvirkningen mellom person og miljø, slik den forstås i transaksjonsmodellen. Følgelig forklarer modellen hvordan faktorer i omgivelsene utover relasjonen mellom barn og omsorgsgivere får større plass i barnets liv (Sameroff, 2009).

En oppsummering av faktorene, det kontinuerlige forholdet, og overgangen til den neste syklusen kan representere en mulig forklaring på hva som ligger til grunn for at enkelte ungdommer begår kriminalitet. Enkelte ungdom har større mottakelighet for innflytelse fra omgivelsene enn øvrige barn og unge. Dette kan både gjelde i en positiv og negativ forstand. Andre vil igjen være mer robuste og ikke være så påvirkelige ovenfor omgivelsene (Smith, 2018, s. 17). Det er likevel viktig å påpeke at kriminalitet innenfor denne modellen verken er beskrevet utelukkende som en individuell faktor eller som et resultat av flere risikofaktorer (Sameroff, 2009, s. 17-19).

Figur 1. Transaksjonsmodellen

(Figur illustrert i Sameroff, 2009, s. 13)

2.3 Rekrutteringsprosessen

Bjørge (2015) presenterer tre kriterier for at kravet til en gjeng skal oppfylles i en kriminologisk forstand. Kriteriene er at det skal være en aldersavgrenset gruppe som er sammen over lengre tid, har kriminalitet som kjerneaktivitet, og inkluderer symboler for gruppetilhørighet (s. 81). Veien inn i gjengen kan delvis forklares gjennom kombinasjonen av de strukturelle faktorene, herunder fattigdom og nabolag, og de individuelle faktorene, slik som familie, skole og fritidsaktiviteter. Derimot vil ikke disse risikofaktorene alene kunne forklare årsaker til at ungdom velger å bli med i kriminelle gjenger. Det kan i tillegg innebære nøkkelhendelser og relasjoner, samt rekrutteringskjeder fra venner og familie som driver ungdommen inn i gjengen. Dette kan gjøres gjennom tilbudet om vennskap, fellesskap, anerkjennelse og økonomiske ressurser. I tillegg til risikofaktorene, som ofte omtales som såkalte «push»-faktorer, er det også faktorer som virker attraktivt overfor ungdommen, omtalt som «pull»-faktorer. Disse faktorene kan forklare hvordan enkelte ungdommer utøver kriminalitet, mens andre ikke gjør det. Dersom pullfaktorene er sterke, behøver ikke risikofaktorene være så betydelige, men det er ofte en kombinasjon av disse som utgjør risikoen for gjengdeltakelse (Meld. St. 34 (2020-2021), s. 98-99).

Ungdommene som tilhører en gjeng risikerer å bli traumatisert, få et belastende liv, og noen ender opp i fengsel. I skoleovergangen anses ungdommen for å være særlig sårbar, og dermed vil risikoen for rekruttering inn i kriminelle gjenger øke. Disse ungdommene starter ofte med kriminelle handlinger ned i 12 til 14 års alderen, hvor de slåss, utøver biltyveri og «nasking». Etter hvert introduseres de for narkotikasalg, som følgelig utgjør grunnlaget for en kjedrekruttering. Kjederekrutteringen gjør at ungdommene inviterer sine venner og slekt inn i

gjengen, og etter hvert utgjør de en kriminell karriere innenfor systemet (Lien, 2016, s. 126-127). Kjederekrutteringen kan beskrives ved hjelp av fire ulike nivåer. Det første nivået starter med at ungdommen henger sammen som en vennegruppe. Etter hvert starter de med mindre kriminelle handlinger innad i gruppen, som videre utvikler seg til «gangs in process», bestående av en gruppe mennesker, hvor slåsskamper og annen plagsom atferd står i fokus. Denne gruppen kan videre transformeres til en kriminell gjeng, hvor kriminelle handlinger som ran, tyveri, utpressing og vold står sentralt. Dersom gjengen fortsetter å holde sammen kan den ytterligere transformeres til en organisert kriminell gruppe, som ofte assosieres med utøvelse av narkotikadistribusjon på høyere nivå, ran, vold og korrupsjon (Lien, 2016, s. 126-127).

2.4 Gjengens funksjon

2.4.1 Identitet og tilhørighet

Identitet, tilhørighet og vennskap er viktige behov for ungdom. For de ungdommene som ikke opplever tilstrekkelig mestring på sentrale arenaer, vil tilhørigheten til venner bli desto viktigere (Meld. St. 34 (2020-2021), s. 47). I rapporten til Sør-Vest politidistrikt (2018) fremgår det av intervjuene at ungdommene opplever fellesskap og tilhørighet gjennom å delta i en gjeng, og at de videre får dekt behovene for anerkjennelse og respekt. Det er fremtredende i intervjuene at hovedårsaken til at ungdommene ble med i gjengen var for å oppnå tilhørighet og identitet blant jevnaldrende. Ungdommene fortalte om hvordan motivet deres for å etablere en gjeng var et grunnleggende ønske om å få seg venner, bli populære, og kunne arrangere fester. Enkelte av dem fortalte i intervjuet at de ikke hadde mange venner før de ble med i gjengen. Et av funnene fra rapporten viser at når ungdommene etablerte gjengmedlemskap, fikk de betydelig respekt innad i miljøet, og flere ungdommer ga uttrykk for at de ville ta del i gjengen (s. 26-27).

2.4.2 Beskyttelse

En av hovedårsakene til at ungdom blir med i gjenger, er frykten de har overfor andre ungdommer og gjenger. Den ytre trusselen skaper behovet for kollektiv beskyttelse, og gjengen vil kunne tilby trygghet og beskyttelse i form av at ungdommen vet at det alltid er noen i gjengen som stiller opp. For de marginaliserte ungdommene, som ikke opplever tilhørighet på andre arenaer, vil det å søke beskyttelse i en gjeng kunne virke innbydende. Et

viktig kjennetegn blant gjenger er verdisystemet de innehar, som er en kontrast overfor samfunnets verdier. Det innebærer særlig verdiene om ære, krenkelse og det å stille opp for hverandre. Videre bygger de en form for respekt og kollektiv beskyttelse gjennom prinsippet «en for alle - alle for en», som betyr at gjengmedlemmene alltid skal stille opp for hverandre. Prinsippet vil kunne skape en opplevelse av kollektiv beskyttelse, og gjengen kan opparbeide respekt overfor andre i nærmiljøet (Bjørgero, 2000, s. 61-62). Trygghetsfølelsen gjengen kan tilby er imidlertid bare en illusjon i de fleste tilfeller, og ungdommene kan ha større sannsynlighet for og utsettes for vold ved å være gjengmedlem. Bjørgero (2015) påpeker at gjennom et gjengmedlemskap vil de marginaliserte ungdommene kunne få aksept og beskyttelse, som de har manglet tidligere, og de kan føle på en beskyttelse mot usikkerheten de tidligere har erfart ved å ikke strekke opp til samfunnets forventninger (s. 61-62). Det er fraværet av støtten og beskyttelsen som medfører at mange unge voldsofre søker beskyttelse i gjengen (Bjørgero, 2015, s. 86).

2.5.1 Økonomi

Videre kan en gjeng ha en økonomisk funksjon, som kan virke attraktivt for ungdommen. Den kriminelle profitten kan virke attraktivt ettersom det fungerer som et middel som gir tilgang til andre goder, slik som rusmidler, dyre klær og biler. Følgelig kan profitten brukes for å oppnå høy sosial status blant jevnaldrende ungdom. Tilgangen på de raske pengene gjør det mulig å spandere på venner, og ungdommen kan få et rykte på seg som innebærer å være raus og spandabel. Imidlertid vil ungdommene være svært sårbare for å tape rikdom, rykte og status (Bjørgero, 2015, s. 98). Gjengkriminalitet kan videre virke tiltalende for ungdom når de eksponeres for raske penger. Det kan virke motiverende for ungdommen å møte på erfarne kriminelle utøvere, og dersom gjengen har et sterkt omdømme, vil det kunne øke potensiale for rekrutteringen av ungdommen (Meld. St. 34 (2020-2021), s. 104-105).

3.0 Litteraturstudie som metode

I dette kapitlet tar jeg for meg den metodiske fremgangsmåten som oppgaven baseres på. Ifølge Dalland (2020) er metode en fremgangsmåte til å løse en problemstilling, og det fungerer som et middel for å få tilgang på kunnskap (s. 53). I arbeidet med å belyse problemstillingen i oppgaven, har jeg benyttet litteraturstudie som metode. Det innebærer å søke, vurdere, analyse og tolke den utvalgte litteratur, gjennom en systematisk tilnærming.

Gjennom den grundige metodiske tilnærmingen benytter litteraturstudie eksisterende forskning til å tilegne seg ny kunnskap, som ikke ville vært mulig uten å sammenligne litteraturen (Aveyard, 2018, s. 12). Målet med denne oppgaven er derfor å kunne få en oversikt over relevant litteratur som omhandler ungdomskriminalitet og kriminelle gjenger.

3.1 Valg av metode

I prosessen av valget av metode vurderte jeg litteraturstudie som mest hensiktsmessig, ettersom det allerede eksisterer mye forskning rundt tematikken på engelsk. I tillegg er temaet jeg ønsker å få en mer inngående forståelse for allerede forsket på fra ulike perspektiver, blant annet ved hjelp av kvalitativ metode, slik som intervju. Derfor vil litteraturstudie kunne tilby et bredt spekter av kunnskap, som ville vært utfordrende å få kjennskap til gjennom en kvalitativ og kvantitativ metode (Dalland, 2020, s. 54-55). For å få en helhetlig forståelse for tematikken ble det vurdert som hensiktsmessig å ta utgangspunkt i eksisterende forskning. Samtidig ble en kvalitativ metode, slik som intervju, vurdert som en mulig metode, og det kunne sannsynligvis gi en annen innsynsvinkel på tematikken. Derimot ville den kvalitative tilnærmingen kunne utløse etiske utfordringer, da barn og ungdom anses som en særlig sårbar gruppe. Videre kan det tenkes at det vil være en påkjenning for ungdommen å fortelle om forhold i livet som har ført dem inn i kriminalitet, og dessuten er hensynet til konfidensialitet avgjørende (Hansen, 2009). Følgelig ble kvantitativ metode vurdert som en mulig metode, og det kunne gi et mer representativt utvalg, og flere svar (Brinkmann & Tanggaard, 2012, s. 11-12). En kvantitativ metode kunne vært fordelaktig dersom jeg søkte en mer universell forklaring, men ettersom jeg søker å forstå ungdommers kriminelle handlinger og atferd, vurderte jeg kvantitativ metode som mindre hensiktsmessig.

3.2 Fremgangsmåte

Første steget i oppgaven var å undersøke aktuelle ressurser på temaet. Jeg vurderte tidlig i oppgaven at jeg ønsket å utforske risikofaktorer til ungdomskriminalitet og deltakelse i kriminelle gjenger. Derfor rettet jeg fokuset mot relevante teori som kunne belyse dette. Som anbefalt av Thidemann (2019), startet jeg med et innledende litteratursøk for å orientere meg rundt tematikken (s. 81). Deretter opparbeidet jeg meg nødvendige ferdigheter for å avgrense søket innenfor databasene Oria og Idunn. Oria ble benyttet da det er en database som inneholder fagfellevurderte artikler, som er et av kriteriene for artiklene i retningslinjene til

UIS. I det innledende søket i databasen Idunn erfarte jeg at det ikke foreligger relevant forskning for problemstillingen på norsk, og i det videre systematiske litteratursøket valgte jeg derfor å kun bruke Oria som min database.

Videre valgte jeg å konkretisere informasjonsbehovet, og benyttet rammeverket PICO (Population/Patient/Problem, Intervention, Comparison, Outcome). Rammeverket brukes som et hjelpemiddel til å klargjøre problemstillingen og forberede søket. PICO ble delvis brukt i startfasen av oppgaven, og mer omfattende når problemstillingen var tydeligere definert. Jeg har imidlertid valgt å ekskludere «C», da den er problematisk for min problemstilling, ettersom jeg ikke skal sammenligne tiltak (Thidemann, 2019, s. 82-84). Et utvalgt av mulige søkeord vises under i tabell 1.

Tabell 1. PIO- skjema

(P) Populasjon	(I) Fenomen av interesse	(O) Utfall
Ungdommer i alderen 13 til 18 år	Som utøver ungdomskriminalitet og deltar i kriminelle gjenger	Mulige risikofaktorer til ungdomskriminalitet og deltakelse i kriminelle gjenger
Ung* Youth Adole*	Kriminalitet Crime Gang Gang membership «Joining gangs»	Risikofaktorer Risk Factors Youth experience Youth perspective

(Fritt etter Thidemann, 2019, s. 84).

Ungdomskriminalitet og gjengmiljø kan defineres ulikt, og av den grunn fant jeg synonymer til begrepene, og benyttet kombinasjoner av OR og AND. Dette fremgår av søkematriksen, som viser til ulike søkeord, slik som youth og adolescent (Se vedlegg 1 - Søkematrikse).

3.3 Inklusjons- og eksklusjonskriterier

For å gjøre filtreringsprosessen enklere har jeg fremstilt krav til litteraturen i form av inklusjon- og eksklusjonskriterier. Kriteriene ble definert underveis, hvor noen ble avgrenset i databasens filter, og andre gjennom manuell lesing.

3.3.1 Inklusjonskriterier

Enkelte av kriteriene ble fastsatt av retningslinjene til UIS, hvor det stilles krav til at artiklene er fagfellevurderte eller publisert i et vitenskapelig tidsskrift, og er utgitt innen de siste fem årene. I søkeprosessen har jeg valgt å inkludere artikler med kvalitativ metode, da jeg ønsker å benytte artikler hvor det er gjennomført intervju med ungdom, ettersom dette kan gi innblikk i ungdommenes egne erfaringer. I tillegg har jeg valgt å kun inkludere engelskspråklige artikler, da jeg ikke fant noen relevante artikler skrevet på norsk. De engelskskrevne artiklene anses likevel som reliable, da disse kan overføres til en vestlig kontekst. Ettersom jeg ønsker å undersøke fenomenet ungdomskriminalitet og kriminelle gjenger, ble ungdommers *egne* erfaringer et av inklusjonskriteriene. Til slutt har jeg valgt å inkludere voksne som ser tilbake på sine ungdomsår, hvor de har utøvd kriminelle handlinger, og vært med i en gjeng. Dette med bakgrunn i at deres erfaringer som ungdommer, kan overføres til denne oppgavens kontekst, og risikofaktorene kan gi en fordelaktig innsynsvinkel på problemstillingen.

3.3.2 Eksklusjonskriterier

Da jeg ønsker å få en dypere forståelse av risikofaktorer som kan føre til ungdomskriminalitet og deltakelse i gjeng, ble ungdommer som ikke er med i en gjeng, et av eksklusjonskriteriene. Samtidig har jeg valgt å ekskludere voksne som utøver kriminelle handlinger og er med i kriminelle gjenger i *nåtid*, ettersom fokuset mitt er på ungdomskriminalitet, og risikofaktorene som er knyttet til den målgruppen. Herunder presenteres inklusjons- og eksklusjonskriterier i tabell 2.

Tabell 2. Inklusjon- og eksklusjonskriterier

Inklusjonskriterier	Eksklusjonskriterier
Fagfellevurderte artikler	Fagartikler
Artikler publisert i et vitenskapelig tidsskrift	Studentoppgaver
Utgitt de siste 5 årene (2018-2023)	Kvantitativ forskning

Skandinaviske eller engelskspråklige Kvalitativ forskning Risikofaktorer for kriminalitet og deltakelse i kriminelle gjenger Ungdom som utøver kriminelle handlinger og er med i kriminelle gjenger Ungdommens egne erfaringer med å være i en gjeng Voksne som ser tilbake på sine ungdomsår, hvor de har utøvd kriminelle handlinger, og vært med i en gjeng	Ungdom som ikke er med i en kriminell gjeng Voksne som utøver kriminelle handlinger og er med i en kriminell gjeng i <i>nåtid</i>
--	--

3.4 Søkestrategi

Gjennom filtreringsprosessen kom det tydelig frem at mange av artiklene var spennende å lese, men ved gjennomlesing av artiklene i sin helhet, svarte de ikke til kriteriene og problemstillingen. Det medførte at noen artikler måtte ekskluderes, og jeg ble ført tilbake til starten av søkeprosessen. Det ble benyttet ulike søkeord gjennom flere søk (Se vedlegg 1 - søkematrise). Det første søket jeg gjorde, var i databasen Oria, med søkeordet ungdomskriminalitet, som videre ble avgrenset etter kriteriene fra UIS. Jeg kom da frem til 9 treff. I de videre søkene brukte jeg til dels trunkering, ved å inkludere en stjerne (*) etter søkeordets stamme, som utvider antall treff. I tillegg brukte jeg AND og OR, som også øker antall treff (Thidemann, 2019, s. 87).

Det andre søket jeg foretok i Oria var ungdom OG kriminalitet, som ga flere treff, men ingen av de var relevante for problemstillingen. I arbeidet med oppgaven har jeg lett etter noe konkret som kan belyse problemstillingen, og ettersom jeg ikke har funnet relevant forskning på norsk, ble jeg nødt til å lete på nye måter. Gjennom undersøkelser har jeg konkludert med at det foreligger mangler i forskningen på norsk, som videre stilte krav til en drastisk omstilling, ved at jeg måtte foreta søk på engelsk. Dermed oversatte jeg begrepet ungdom til youth, og foretok det første søket med youth AND crime. Dette ga imidlertid 8004 treff, og derfor la jeg til flere ord. Når jeg la til gang, var det fremdeles for mange treff å gå gjennom, og dermed la jeg til inklusjonskriteriet risikofaktorer. Da jeg ønsket å undersøke artikler med

kvalitativ metode for å få tilgang på ungdoms egne erfaringer inkluderte jeg kvalitative i søket, som resulterte i 29 treff. Av disse valgte jeg å lese tre artikler grundig, og valgte å inkludere artikkelen med navn: «Seeking a secure base: Gangs as attachment figures».

Videre foretok jeg søket youth and gang membership, som ga 201 treff. Videre la jeg til ordet crime, men fikk likevel mange treff. For å konkretisere søkeordene opp mot problemstillingen min, omformulerte jeg søkeordene til youth and «joining gangs» som resulterte i 10 treff. Av disse fant jeg flere spennende artikler, men en av de oppfylte kriteriene og var relevant for problemstillingen min, og dermed valgte jeg å lese den grundigere. Artikkelen presenterer forklaringer på hvorfor ungdom blir med i gjenger, og derfor inkluderte jeg artikkelen, med navn: «'We Can't Get No Nine-to-Five': New York City Gang Membership as a Response to the Structural Violence of Everyday Life».

Ettersom det ville vært fordelaktig for oppgaven å finne forskning foretatt innenfor nordiske kontekster, prøvde jeg først å legge til ordet Norway og senere Scandinavia, men det resulterte i 0 treff. For å få andre treff valgte jeg å inkludere et synonym av begrepet youth, og kom da frem til begrepet adolescent. Gjennom søkeordene adole* AND crime AND gang AND qualitative, kom jeg frem til en artikkel som gikk igjen i flere av funnene på de tidligere søkeordene. Etter en grundig gjennomgang av artikkelen avgjorde jeg å inkludere den fordi den viser til relevante risikofaktorer som assosieres med gjengmedlemskap blant ungdom. Artikkelen er: «Peer groups, street gangs and organised crime in the narratives of adolescent male offenders».

3.5 Kort presentasjon av de utvalgte artiklene

For å presentere artiklene har jeg valgt å skrive et kort sammendrag som tar utgangspunkt i de mest sentrale temaene og resultatene.

Artikkel 1: «'We Can't Get No Nine-to-Five': New York City Gang Membership as a Response to the Structural Violence of Everyday Life» (Swaner, 2022).

Sammendrag: denne artikkelen utforsker unge gjengmedlemmer for å etablere en økt forståelse for hvilken rolle gjengen har i livet til ungdommen, virkningen det har av å stemple gjengen som kriminell, og hva et mer kritisk syn på gjenger kan avsløre om vold. Dette gjøres

ved hjelp av 287 dybdeintervju av unge gjengmedlemmer i aldersgruppen 16-24 år i New York City. Funnene tilsier at ungdommene befinner seg i en «dobbel-binding». Medlemskapet i gjengen er hovedsakelig en reaksjon på ulikhetene og marginaliseringen de møter fra blant annet politiet, arbeidsløshet og fattigdom. Videre vil den innsatsen ungdommen gjør for å overleve, slik som å bli med i en gjeng, selge narkotika og bære våpen, øke sårbarheten de har for diskriminering, involvering i straffesystemet og mellommenneskelig vold. Denne artikkelen bidrar med å avdekke det komplekse fenomenet ungdomskriminalitet, og hvordan gjeng-involvert ungdom tar avgjørelser som påvirker deres overlevelse. Artikkelen konkluderer med at ungdommene har utbredte individuelle traumer, som følge av å ha vært direkte offer for, og vitne til mellommenneskelig vold i nabolagene deres. I tillegg følte deltakerne fullstendig institusjonell forlatelse, og beskrev hvordan de ble nektet alle veier til overlevelse - økonomisk, fysisk og følelsesmessig. Videre medførte diskrimineringen og den kriminelle bakgrunnen at ungdommen ikke hadde tilgang på den ordinære økonomien.

Artikkel 2: «Seeking a secure base: Gangs as attachment figures» (De Vito, 2020).

Sammendrag: i denne artikkelen utforskes det (a) hvordan barndomsopplevelser av tidligere gjengmedlemmer former valget deres om å bli med i en gjeng, og (b) faktorene som bidrar til beslutningen om å melde seg ut av gjengen. Dette gjøres ved hjelp av 14 semi-strukturerte telefonintervju av tidligere gjengmedlemmer i alderen 19-56 år. Funnene tilsier at alle deltakerne beskrev mangel på trygge og konsistente omsorgspersoner gjennom oppveksten, av ulike grunner, slik som, død, skilsmisse, rusmisbruk og det å være fraværende. Videre sa flertallet av deltakerne at gjengmedlemmene ble som en familie, og de var villige til å tilby beskyttelse, samhold og kjærlighet ovenfor hverandre. Gjengen kunne tilby brorskap, søsterskap og samhold, men det kom med en høy pris, vold. Funnene viser til at gjengmedlemmene er avlet frem som et produkt av å vokse opp i miljøet de kom fra, og mange av deltakerne beskrev et dårlig nabolag med høy forekomst av kriminalitet. I studien fremheves viktigheten av at ungdom forstår at et gjengmedlemskap ikke er det eneste alternativet. Avslutningsvis konkluderer artikkelen med at det må tas mer initiativ i skoler og lokalsamfunn, særlig i områder hvor gjengene er utbredt.

Artikkel 3: «Peer groups, street gangs and organised crime in the narratives of adolescent male offenders» (Ashton & Bussu, 2020).

Sammendrag: artikkelen utforsker hvordan ungdommer som «krenker sammen med andre» definerer hva som anses for å være kriminell og kriminelle grupper, og videre tar artikkelen for seg de sosiale risikofaktorene som assosieres med gjengmedlemskap og kriminell utnyttelse. Dette gjøres ved hjelp av semi-strukturerte intervju av 15 ungdommer i alderen 14-17 år, som har blitt identifisert i risiko for gjeng-involvering og har blitt referert til et «samfunnsbasert» program. Videre ble det benyttet tematisk analyse for å etterse hvordan deltakerne så på deres rolle i gruppen. Funnene tilsier at deltakerne identifiserte jevnaldrende grupper, gategjenger og involvering av voksenkriminalitet som tydelige kategorier av fornærmede grupper. Til forskjell fra tidligere modeller for gjengengasjement, var noen av deltakerne involvert i flere ulike kategorier av kriminalitet. Artikkelens analyserte narrativ muliggjør en tydeligere forståelse ovenfor den personlige og kollektive definisjonen av kriminelle gjenger hos unge mennesker som er direkte involvert.

3.6 Tematisk analyse

I prosessen med å analysere artiklene, valgte jeg å benytte en tematisk analyse, som er anbefalt for nybegynnere (Aveyard, 2018, s. 91). Tematisk analyse omhandler en sammenfatning av temaer som fremstilles i ulike studier, og det gjennomføres ved å kategorisere felles temaer, ideer og nøkkelord på tvers av studiene. Formålet er å sammenligne informasjonen som fremgår av studiene, og deretter komme frem til nye meninger, gjennom å se på studiene i sin helhet (Aveyard, 2018, s. 138). I analysen min har denne metoden fungert som et nyttig hjelpemiddel, men jeg har likevel justert den etter oppgavens egnethet.

3.6.1 Identifisering av tema

I starten av analysen valgte jeg å følge Aveyard (2018) sin anbefaling om å identifisere temaer i resultatdelen av hver artikkel (s. 91-92). Jeg hadde problemstillingen lett tilgjengelig, og leste hver artikkel grundig. Under gjennomlesningen identifiserte jeg ulike temaer, og etter hvert observerte jeg at enkelte av temaene hadde likhetstrekk. For å etablere en god oversikt valgte jeg å bruke Aveyard (2018) sin anbefaling om å bruke markeringstusjer, i tillegg til at de identifiserte temaene ble overført til et Word-dokument. Videre markerte jeg de ordene,

setningene og tekstbitene som var hensiktsmessige for problemstillingen med ulike markeringstusjer (s. 141). Dette gjorde at jeg enkelt kunne kartlegge fellestrekk på tvers av artiklene, og prosessen ble dermed mer oversiktlig. Når jeg hadde identifisert de foreløpige temaene, valgte jeg å slå sammen de sammenlignende temaene. Aveyard (2018) illustrerer ulike måter å utføre denne prosessen på, og jeg valgte en variant med «klipp og lim», som anbefales for de som arbeider best visuelt (s. 92). Ved hjelp av fremgangsmåten «klipte og limte» jeg inn resultatene jeg hadde identifisert, og grupperte de inn i temaer.

Samtidig hadde jeg et ark, hvor jeg skrev ned egne overskrifter, med samme farge som de markerte temaene i artiklene. Videre arbeidet jeg dynamisk mellom artiklene for å kartlegge de mest sentrale temaene for problemstillingen (Thidemann, 2019, s. 98). Følgelig skrev jeg inn de markerte tekstdelene, og delte de inn etter hvilken artikkel de tilhørte, oversatte de fra engelsk til norsk, og skrev de ned med egne ord i stikkordsoversikten. Deretter markerte jeg et tall for hvilken artikkel de tilhørte. Denne fremgangsmåten bidro med en helhetlig oversikt, og økt forståelse for resultatene. Neste steg var å lage en oversikt over de sammenlignende og foreløpige temaene, hvor jeg delte inn etter hvilken artikkel temaene kom fra. En oversikt over sammenligningen av de foreløpige temaene har jeg valgt å presentere i tabell 3 nedenfor.

Tabell 3. Sammenligning av midlertidige tema

Artikkel 1.	Artikkel 2.	Artikkel 3:
1. Dårlige nabolagsforhold	1. Nabolag med høy forekomst av gjenger	1. Utsatte nabolag
2. Ekstrem marginalisering og økonomiske behov	2. Marginalisering, herunder «ikke et annet alternativ»	2. Sosial deprivasjon og mangel på muligheter
3. Familiens struktur og negative påvirkning	3. Mangel på trygge og konsekvente omsorgsgivere i oppveksten	3. Familiekriminalitet og dens negative innflytelse på ungdommen
4. Kjærlighet og emosjonell støtte		

	4. Brorskap, søsterskap og samhold	
--	------------------------------------	--

(Fritt etter Aveyard, 2018)

Det videre arbeidet inneholdt en tolkningsprosess som ble basert på den overnevnte tabellen. Da tok jeg utgangspunkt i de midlertidige temaene, og ut ifra dem lagde jeg egne overskrifter, som samsvarte med innholdet i temaene. Overskriftene fungerer som en overordnet tittel på temaene, som jeg vil benytte videre i diskusjon av funn. En oversikt over sammenfatningen av hovedtemaene presenteres i tabell 4 nedenfor.

Tabell 4. Sammenfatning av hovedtema

Tema fra artiklene	Sammenfattet tema
1. Dårlige nabolagsforhold 2. Nabolag med høy forekomst av kriminalitet 3. Utsatte nabolag	Kriminelle nabolag
1. Ekstrem marginalisering og økonomiske behov 2. Marginalisering, herunder « <i>ikke et annet alternativ</i> » 3. Sosial deprivasjon og mangel på muligheter	Marginalisering og gjengens økonomiske funksjon
1. Familiens struktur og negative påvirkning 2. Mangel på trygge og konsekvente omsorgsgivere i oppveksten 3. Familiekriminalitet og dens negative innflytelse på ungdommen	Familieinnvirkning

1. Kjærlighet og emosjonell støtte	Gjengens sosiale funksjon
2. Brorskap, søsterskap og samhold	

(Fritt etter Aveyard, 2018)

3.7 Studiens troverdighet

Kildekritikk omhandler vurderingen og karakteriseringen av den valgte litteraturen (Dalland, 2020, s. 152). I oppgaven har jeg brukt internett som en kilde i litteratursøket, som stiller krav til evnen å beherske god kildekritikk. Dalland (2020) fremhever at det finnes to sider ved kildekritikk, hvor den første omhandler innhenting av relevant litteratur, og den andre innebærer å redegjøre for den benyttede litteraturen. Videre vil oppgavens troverdighet og faglighet være avhengig av at kildegrunnlaget er grundig beskrevet og redegjort for. I tillegg må man i enhver undersøkelse foreta valg, og det kan dermed stilles spørsmål rundt de valgene jeg har foretatt i arbeidet med denne oppgaven (s. 142-143). Det må videre tas hensyn til prinsippene om reliabilitet og validitet. Validitet benyttes om hvor stor grad funnene kan overføres til andre kontekster (Jacobsen, 2021, s. 185). Reliabilitet omfavner hvorvidt det arbeidet som presenteres er til å stole på, og er et kriterium i forhold til kvaliteten i forskningen (Dalland, 2020, s. 57-58).

Innenfor litteraturstudien min vil reliabiliteten avhenge av hvilke artikler jeg har inkludert, og for å ta hensyn til reliabiliteten har jeg forsøkt å innhente den litteraturen som er mest relevant for å besvare problemstillingen. Videre er søkehistorikken gitt, samt at jeg har benyttet inklusjon- og eksklusjonskriterier. Inklusjon- og eksklusjonskriteriene bidrar med å tydeliggjør søket, og avgrense mengden litteratur, som gjør søket mer hensiktsmessig (Thidemann 2019, s. 83). De utvalgte artiklene er fra fagfelleverderte tidsskrift, hvor to av de er merket som nivå 1 i NSDs oversikt over vitenskapelige tidsskrift, og en er merket som nivå 2. Kravet for at tidsskriftet skal godkjennes som et vitenskapelig tidsskrift, er at det er innenfor nivå 1 eller høyere. Ettersom alle artiklene som er benyttet i oppgaven er fagfelleverderte sikrer det oppgavens reliabilitet. I tillegg er alle artiklene av nyere dato, noe som igjen sikrer kvaliteten på forskningen, og gir oppdatert kunnskap.

En faktor som kan påvirke validiteten i oppgaven er at artiklene er skrevet på engelsk, som gir rom for feiltolkninger. For å sikre validiteten har jeg forsøkt å oversette alt grundig, og tolke innholdet på riktig måte. Utover dette har jeg forsøkt å være bevisst over egen forforståelse, slik at den ikke skulle prege arbeidet. Dette med utgangspunkt i at bevisstgjørelse av egen forforståelse gjør det enklere å skille den nye forståelsen fra den gamle (Dalland, 2020, s. 63).

4.0 Diskusjon av funn og teori

I dette kapitlet vil jeg forsøke å belyse problemstillingen ved å diskutere funn fra artiklene i lys av den teoretiske referanserammen for oppgaven. For å gjennomføre en oversiktlig diskusjonsdel har jeg valgt å ta utgangspunkt i sammenfatning av hovedtema fra den tematiske analysen.

4.1 Kriminelle nabolag

Kriminelle nabolag omhandler deltakernes egne beskrivelser av hvordan kriminelle nabolag påvirker livssituasjonen, og kan føre ungdommen inn i kriminelle gjenger. Et gjennomgående tema i artiklene er deltakerne som bor i kriminelle nabolag (Ashton & Bussu, 2020; De Vito, 2020; Swaner, 2022). Sett i lys av Kvello (2012) sin inndeling av risikofaktorer, kan det å vokse opp i kriminelle nabolag være en risikofaktor på makronivå (s. 75). I studien til Ashton & Bussu (2020) beskrev en deltaker nabolaget som et «deprived area» (s. 286), som på norsk kan forstås som et utsatt område, som er frarøvet sentrale elementer.

Videre fortalte halvparten av deltakerne i studien til Swaner (2022), at aktivitetene deres ble begrenset, som følge av muligheten for å utsettes for og/eller være vitne til vold i nabolaget. I tillegg fortalte flertallet av deltakerne at de hørte skudd i nabolaget minst en gang i måneden, og en deltaker beskrev det slik: «... A lot of guns going on, shots going off in the middle of the night. I don't feel safe like that, I can never feel safe like that» (s. 98). For ungdommene som vokser opp i fattige og kriminelle nabolag, kan gjengmedlemskap representere en «vei ut», og et steg mot et bedre liv. Flere deltakere ga uttrykk for at gjengen representerte en livsstil, og at miljøet rundt ledet dem inn i gjengen. En deltaker fortalte hvordan alle vokste opp i samme nabolag, tilhørte samme gjeng, og at det gikk over flere generasjoner. Videre beskrev deltakeren hvordan familien ufrivillig sov på gulvet, som følge av «drive by

shooting» i nabolaget. Avslutningsvis fortalte deltakeren om hvordan politiet stemplet dem som en gjeng allerede fra de var små barn (De Vito, 2020, s. 763-764).

Ut ifra deltakernes beskrivelser kan miljømessige forhold øke risikoen for gjengmedlemskap, og jeg tolker det slik at gjengen kan virke innbydende for ungdom som søker etter en utvei av fattigdom. Dette samsvarer med Meld. St. 34 (2020-2021), hvor det beskrives hvordan nabolag med høy forekomst av kriminalitet, vil øke sjansen for at ungdom rekrutteres inn i gjengen (s. 43). Det bekreftes også av Oslo Economics (2022), som påpeker at utøvere av kriminalitet har dårligere oppvekstvilkår enn øvrige barn og unge i samfunnet (s. 29). I et samfunnsperspektiv vil det likevel være nødvendig å påpeke at det ikke er alle ungdommer som bor i kriminelle nabolag som begår kriminalitet og etablerer et gjengmedlemskap. Kriminelle nabolag kan på den ene siden representere en risiko for at ungdommen velger å bli med i gjengen, men det er på den andre siden likevel et flertall av barn og unge som er lovlige. Likeledes er det en liten gruppe ungdommer som er ansvarlig for majoriteten av den rapporterte ungdomskriminaliteten (Meld. St. 34 (2020-2021), s. 11). En betydningsfull faktor i denne sammenhengen påpeker Smith (2018), når han forklarer transaksjonsmodellen, og hvordan enkelte ungdommer er mer motstandsdyktige, som resulterer i at de er mindre påvirkelige ovenfor omgivelsene (s. 17). Hvis man derimot tenker at det foreligger flere risikofaktorer samtidig, vil det kunne øke risikoen for en negativ utvikling hos ungdommen (Aase, et al., 2020, s. 32-33).

4.2 Marginalisering og gjengens økonomiske funksjon

Marginalisering og gjengens økonomiske funksjon handler om deltakernes marginaliserte posisjon i samfunnet, og hvordan et gjengmedlemskap representerer en økonomisk funksjon. Flere inkluderte artikler viser hvordan deltakerne følte de ikke hadde et valg, som følge av den marginaliserte posisjonen (Ashton & Bussu, 2020; De Vito, 2020; Swaner, 2022). I studien til De Vito (2020) beskrev deltakerne at det å bli med i gjengen var en naturlig og nødvendig retning, og at det var en del av å akseptere sin skjebne (s. 763). Videre fortalte flere av deltakerne i studien til Swaner (2022) at de strevde med forsørgelse, som resulterte i at de vendte mot ulovlige aktiviteter. En deltaker fortalte om sin livssituasjon, og hvordan han strevde med å få en ordinær jobb, som følge av hans kriminelle bakgrunn, og ble dermed nødt til å selge narkotika for å forsørge seg selv. For andre betydde dette ran, og en deltaker

beskrev det slik: «[You] do violent things or robberies when you got no other way out. That's all it is now» (s. 102).

På den ene siden kan gjengen representere en løsning for å dekke grunnleggende behov, og en deltaker fortalte at han ble med i gjengen fordi han befant seg i en vanskelig situasjon, og ikke fikk nødvendig støtte hjemmefra (Swaner, 2022, s. 103). Med utgangspunkt i deltakernes erfaringer, tolker jeg det slik at den marginaliserte posisjonen i samfunnet kan resultere i at ungdommen utøver kriminalitet og blir med i kriminelle gjenger, for å kunne forsørge seg selv. Videre kan den økonomiske funksjonen virke attraktivt ettersom det gir tilgang til andre goder, som blant annet rusmidler (Bjørge, 2015, s. 98). Derimot beskriver Øia (2013) ungdomstiden som en særlig sårbar tidsperiode for utviklingen av rusproblemer, og dersom ungdom får tilgang til rusmidler i tidlig alder, vil det kunne øke risikoen for negative konsekvenser (s. 43-44). På den andre siden kan gjengmedlemskap anses for å være en reaksjon på ulikhetene som den marginaliserte ungdommen møter på i hverdagen. Samtidig vil innsatsen de gjør for å komme ut av den marginaliserte posisjonen, kunne forsterke sårbarheten deres for å bli diskriminert, fanget opp i strafferettslige systemet og utsettes for mellommenneskelig vold (Swaner, 2022, s. 107). Faktorene vil kunne påvirke ungdommens livssituasjon, og det vil i tillegg kunne bidra til å opprettholde den kriminelle atferden hos ungdommen (Øia, 2013, s. 43-44).

I forståelsen av mulige risikofaktorer til at enkelte ungdom tar det i kriminelle gjenger, er det nødvendig å ta hensyn til at det forekommer betydelig variasjon innenfor den sosiale bakgrunnen og motivasjonen som ligger til grunn for handlingene. Noen av ungdommene har opprinnelse fra en vanskelig sosioøkonomisk bakgrunn, som ofte preges av fattigdom og sosial marginalisering (Bjørge, 2015, s. 84-85). Likevel anser jeg det som viktig å stille seg kritisk til tankegangen om at alle kriminelle ungdommer knyttes til marginaliserte miljøer. Til tross for at den marginaliserte posisjonen i samfunnet kan medføre økt risiko for kriminalitet, anser jeg det likevel som avgjørende og ikke stemple marginaliserte ungdom som kriminelle.

4.3 Familieinnvirkning

Temaet familieinnvirkning omhandler familien sin påvirkningskraft på ungdommens kriminelle atferd. Et gjennomgående tema i artiklene var familiens innvirkning på

gjengmedlemskapet (Ashton & Bussu, 2020; De Vito, 2020; Swaner, 2022). I studien til De Vito (2020) beskrev alle deltakerne mangler i tilknytningen til omsorgspersonene, hvor de hadde mistet en eller begge, som følge av død, skilsmisse, fengsel, rusmisbruk eller manglende tilstedeværelse generelt. Noen av deltakerne ble forlatt uten tilsyn, og enkelte følte at de ikke kunne stole på omsorgspersonene som videre skapte grobunn for følelser av tap og mistillit. En deltaker fortalte sin erfaring av å vokse opp med en fraværende familie på grunn av avhengighet, og beskriver en håpløs tilstand, og hvordan det ikke var noen til stede (s. 759-761). I likhet med dette omtales det i Meld. St. 34 (2020-2021), at det foreligger en forhøyet risiko for kriminalitet blant ungdom der foreldrene har psykiske lidelser og/eller rusproblemer (s. 43).

En annen deltaker forklarte viktigheten av å ha en konsekvent farsfigur i oppveksten, da han fortalte sin historie hvor faren tilbragte store deler av tiden i fengsel. Videre ga deltakeren uttrykk for at dersom faren hadde vært til stede gjennom oppveksten ville han ikke valgt den kriminelle veien i livet selv (De Vito, 2020, s. 760). Viktigheten av tilstedeværende omsorgspersonene påpeker også Lien (2011), når hun påpeker at foreldrenes holdninger og atferd mot barna påvirker sårbarheten deres. Dersom familien preges av krancling, svak grensesetting og manglende disiplin, kan det utgjøre forhøyet risiko for ungdommen (s. 45-47). Fraværet av omsorgspersonene medførte at enkelte av deltakere søkte trygghet og tilhørighet utenfor familien, og endte opp i gjengen. I tilfeller hvor familiemedlemmene selv var gjengmedlemmer, økte det risikoen for at ungdommen ble ledet inn i gjengen. En deltaker diskuterte denne problematikken, hvor han forklarte viktigheten av trygge, konsekvente foreldre, og at mange av ungdommene søkte mot gjenger for å dekke de sentrale behovene. Videre beskrev han hvordan gjengen kan påvirke de unge, og at alt starter i hjemmet, som videre kan gjøre det vanskelig å stoppe (De Vito, 2020, s. 761). Lien (2011) påpeker hvordan det er en klar sammenheng mellom kriminalitet som begås av familiemedlemmer og den som begås av ungdommen (s. 45-47). Videre bekrefter Aase et al (2020), at det finnes paralleller mellom krevende familieforhold og utøvelse av kriminalitet senere i livet (s. 23). Ifølge deltakernes egne beskrivelser anser jeg at familien sin innvirkning kan ha avgjørende betydning for ungdommens kriminelle atferd. I tillegg tolker jeg det slik at kombinasjonen av fraværet til omsorgspersonene, og kriminalitet innad i familien kan gi økt risiko for at ungdommen ledes ut av familien og inn i gjengen.

4.4 Gjengens sosiale funksjon

Gjengens sosiale funksjon presenterer den opplevde trygghetsfølelsen, og tilhørigheten en gjeng kan gi. I studien til Swaner (2022) forklarte flertallet av deltakerne at gjengmedlemskapet var en kilde for å dekke de emosjonelle behovene. En deltaker fortalte at gjengen var for personer som virkelig hadde det vanskelig, og som bare hadde et oppriktig ønske om å ta del i noe og føle seg elsket (s. 104). Dette samsvarer med deltakerne i studien til De Vito (2020), som omtalte gjengmedlemmene som familie, og beskrev viktigheten av samholdet innad i gjengen. Videre tilbydde gjengen beskyttelse og kjærlighet, og i mange tilfeller tok gjengen over for den fraværende familien. Dessuten medførte tomrommet i hjemmet at deltakerne søkte etter bekreftelse, oppmerksomhet og respekt på andre arenaer (s. 761-763). Selv om gjengen kan tilby en form for brorskap og søsterskap, kommer det likevel med en høy pris, vold. En deltaker beskrev at han var villig til å gjøre hva som helst for gjengmedlemmene, ettersom han visste at de ville gjøre det samme i gjengjeld. I tillegg fortalte han hvordan det påvirket gjengen når en ble skadet, og at det involverte alle i gjengen, og til slutt endte alle opp med å bli skadet som følge av gjengvold (De Vito, 2020, s. 761-762).

En deltaker beskrev hvordan gjengmedlemskapet representerte sentrale faktorer hun hadde savnet i livet, og fortalte videre hvordan hun hadde lagd sin egen familie innad i gjengen (De Vito, 2020, s. 761-763). I likhet med dette trakk ungdommene i rapporten til Sør-Vest politidistrikt (2018) frem hvordan gjengen medførte identitet, tilhørighet og respekt blant jevnaldrende ungdom (s. 16). Med utgangspunkt i deltakernes beskrivelser forstår jeg det slik at gjengen kan erstatte ungdommenes fraværende familie, og dekke betydningsfulle behov, slik som trygghet og tilhørighet. Til tross for at flertallet av deltakerne forklarte at gjengen erstattet familien, var det imidlertid noen som følte at gjengen snarere var en utvidelse av familien. Følgelig var det en deltaker som ikke anså gjengen som noe positiv, og hun forklarte hvordan hun ble lært opp til å ikke stole på noen i gjengen, og at hun aldri så på de som sin familie (De Vito, 2020, s. 761-763).

I studien til De Vito (2020) kan det forstås som at de som blir med i gjenger kan mangle noe i seg selv, og søker etter det andre steder. En deltaker snakket om gjenginitiering, og hvordan ungdommene som blir med i en gjeng er skadet på en eller annen måte. Videre fortalte han

hvordan den brutale innvielsen til gjengen foregår, og hvordan de aksepterte en slik oppførsel til fordel for et gjengmedlemskap (s. 763). Videre er en viktig årsak til gjengmedlemskapet at ungdommen frykter andre ungdommer og/eller gjenger. Denne gjennomgående frykten skaper et økt behov for kollektiv beskyttelse, noe en gjeng vil kunne tilby. Bjørge (2000) forklarer derimot hvordan trygghetsfølelsen i gjengen kun er en illusjon, og at risikoen for å utsettes for vold øker dersom ungdommen er medlem i gjengen (s. 61-62).

5.0 Konklusjon

Denne oppgaven har hatt følgende problemstilling: «Hvilke risikofaktorer kan føre ungdom inn i ungdomskriminalitet og kriminelle gjenger?». Gjennom en litteraturstudie har jeg forsøkt å belyse problemstillingen ved hjelp av tre utvalgte forskningsartikler. Oppgavens funn viser at svaret på dette kan være vekslende, men likevel er det enkelte risikofaktorer som er gjentakende blant ungdommene. Funnene i oppgaven tyder på at kriminelle nabolag øker sannsynligheten for utøvelse av ungdomskriminalitet. Videre viser funnene at gjengen har en økonomisk funksjon for ungdommene som befinner seg i en marginalisert livssituasjon. Felles for artiklene var at familien på ulike måter bidro med å føre ungdommen inn i kriminaliteten. I tillegg representerte gjengen en sosial funksjon for flertallet av ungdommene, og for enkelte erstattet gjengen den fraværende familien.

I arbeid med barn og unge er det viktig å sette seg inn i deres hverdag, og ha en inngående forståelse for faktorer som kan øke risikoen for ungdomskriminalitet. Prosessen med oppgaven har bekreftet at ungdomskriminalitet er et komplekst og omfattende felt, som har resultert i at oppgaven ikke har belyst alle potensielle risikofaktorer for ungdomskriminalitet og deltakelse i kriminelle gjenger. Denne oppgaven kan heller ikke konkludere med et eksplisitt svar på hvordan ungdomskriminalitet og gjengdeltakelse oppstår. Derimot gir den et innblikk innenfor det komplekse feltet, og viser til at ungdommene er ulike, og påvirkes ulikt av risikofaktorer. For sosialarbeidere kan oppgaven gi innsikt i hvor betydningsfullt det er å se ungdommen i et helhetlig perspektiv. Videre kan oppgaven gi et innblikk i risikofaktorer man bør være bevisst over i arbeid med barn og unge. Følgelig vil økt kunnskap om hvem som begår ungdomskriminalitet, og faktorer som ligger til grunn for de kriminelle handlingene, gjøre at sosialarbeideren er bedre rustet til å fange opp en uheldig og negativ

utvikling. Deretter vil det være enklere å iverksette kriminalitetsforebyggende tiltak så tidlig som mulig, for å forhindre den videre negative utviklingen.

5.1 Behov for videre forskning

Gjennom arbeidet med oppgaven har jeg fått ny innsikt og kunnskap rundt temaet, og det har ytterligere skapt nye spørsmål. Deriblant om hvordan enkelte ungdom er mer motstandsdyktige ovenfor risikofaktorer, og hvorfor enkelte ungdom er mer påvirkelige enn andre. Oppgaven har ikke rettet fokus mot hvordan sosialarbeideren kan møte de risikoutsatte ungdommene på best mulig måte. Videre fokuserer heller ikke oppgaven på hvordan man på individ- og samfunnsnivå kan forebygge ungdomskriminalitet og gjengdeltakelse. Dette åpner for videre forskning på området. Videre ble det tydelig gjennom informasjonen som kom frem at det foreligger lite forskning på norsk. Avslutningsvis vil jeg dermed oppfordre til videre forskning på tematikken, og hvordan den økende problematikken kan forebygges i et samfunnsperspektiv.

Bibliografi

Aase, H., Lønnum, K., Sørli, M. A., Hagen, K. A., Gustavson, K., & Utgarden, I. H. (2020).

Barn, unge og kriminalitet: Hvordan forhindre at barn og unge kommer inn i eller fortsetter med en kriminell løpebane? Oppsummering og vurdering av virksomme tiltak, behandling og organisering. Rapport 2020. Folkehelseinstituttet.

<https://www.fhi.no/publ/2020/barn-unge-og-kriminalitet/> ***91 sider**

Ashton, S. A., & Bussu, A. (2020). Peer groups, street gangs and organised crime in the narratives of adolescent male offenders. I *Journal of Criminal Psychology* 10(4), s. 277-292.

<https://www.proquest.com/docview/2465308742>

Aveyard, H. (2018). Doing a literature review in health and social care: A practical guide (4.utg.). Open University Press. ***218 sider**

Bakken, A. (2021). *Ungdata 2021. Nasjonale resultater.* NOVA Rapport 8/21. NOVA, OsloMet.

<https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/handle/11250/2767874> ***63 sider**

Barnevernsloven. (2021). *Lov om barnevern (LOV-2021-06-18-97).* Lovdata.

<https://lovdata.no/lov/2021-06-18-97>

Befring, E., & Moen, B. E. (2017). Ungdomslivets utfordringer og muligheter. I E. Befring, & B. E. Moen, *Ungdom, læring og forebygging* (2. utg., s. 17-32). Cappelen Damm AS.

Bjørge, T. (2000). Om gjenger. I *Utenfra, men hjemme - innvandrerungdom i storbyen* (s. 61-68). Konferanserapport 30. og 31. mars 2000. Norges forskningsråd.

https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2011022208117 ***7 sider**

Bjørge, T. (2015). *Forebygging av kriminalitet.* Universitetsforlaget. ***301 sider**

- Brinkmann, S., & Tanggaard, L. (2012). Introduksjon. I S. Brinkmann, & L. Tanggaard (Red.), *Kvalitative metoder: empiri og teoriutvikling* (s. 11-16). Gyldendal Akademisk. ***5 sider**
- Bronfenbrenner, U. (1979). Basic concepts. I U. Bronfenbrenner, *The ecology of Human Development. Experiments by nature and design* (s. 16-42). Harvard University Press. ***26 sider**
- Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving (7. utg.)*. Gyldendal Akademisk. ***272 sider**
- De Vito, K. (2020). Seeking a secure base: Gangs as attachment figures. I *Qualitative Social Work* 19(4), s. 754-769.
<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1473325019852659>
- Halvorsen, K. (2017). Kriminalitet og sosiale avvik. I K. Halvorsen, *Sosiale problemer: en sosiologisk innføring* (2. utg., s. 210-231). Fagbokforlaget. ***21 sider**
- Hansen, E. (2009, September 01). *Barn*. Forskningsetikk:
<https://www.forskningsetikk.no/ressurser/fbib/bestemte-grupper/barn/?fbclid=IwAR3MT7SNcDoPfOy23HvZgki5dD41j3-JUI9dz0UzMjaLEKnwFAdqOV7yQc8> ***4 sider**
- Jacobsen, D. I. (2021). Tolkning og drøfting av resultater. I D. I. Jacobsen, *Forståelse, beskrivelse og forklaring. Innføring i metode for helse- og sosialfagene* (3. utg., s. 182-206). Cappelen Damm Akademisk. ***24 sider**
- Kaufmann, A. (1988). Begrepet antisosial atferd. I A. Kaufmann, *Antisosial atferd hos ungdom: en studie av psykologiske determinanter* (s. 15-17). Sigma Forlag AS. ***2 sider**
- Kvello, Ø. (2012). Transaksjonsmodellen. I Ø. Kvello, *Oppvekstmiljø og sosialisering* (s. 62-81). Gyldendal Norsk Forlag.

Kvello, Ø. (2015). Sentrale temaer i forståelse av barn i risiko. I Ø. Kvello, *Barn i risiko: skadelige omsorgssituasjoner* (2. utg.) (ss. 16-70). Gyldendal Akademisk. ***54 sider**

Lien, I. L. (2011). *I bakvendtland - kriminelle liv*. Universitetsforlaget. ***179 sider**

Lien, I. L. (2016). Ungdoms vei inn i gjenger og narkotikaomsetning. I C. Øverlien, M. I. Hauge, & J. H. Schultz (Red.), *Barn, vold og traumer: møter med unge i utsatte livssituasjoner* (s. 124-138). Universitetsforlaget.

Meld. St. 34 (2020-2021). *Sammen mot barne-, ungdoms- og gjengkriminalitet*. Justis- og beredskapsdepartementet.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-34-20202021/id2857691/?ch=1>
*124 sider

Oslo Economics. (2022). *Kjennetegn ved barn og unge som begår kriminelle handlinger og virkninger av straff*. Justis- og beredskapsdepartementet, Regjeringen.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kjennetegn-ved-barn-og-unge-som-begar-kriminelle-handlinger-og-virkninger-av-straaff/id2919037/> ***131 sider**

Patterson, G. R., Forgatch, M. S., Yoerger, K. L. & Stoolmiller, M. (1998). Variables that initiate and maintain an early-onset trajectory for juvenile offending. I *Development and Psychopathology*, 10(3), s. 531-547.

<https://www.cambridge.org/core/journals/development-and-psychopathology/article/abs/variables-that-initiate-and-maintain-an-earlyonset-trajectory-for-juvenile-offending/3675E7BCAF72355904CD1FB524349CA4> ***16 sider**

Sør-Vest politidistrikt. (2018). *En kartlegging av fenomenet ungdomsgjenger i Stavanger og Sandnesområdet*. Politiet Sør-Vest.

https://www.politiet.no/globalassets/dokumenter/sor-vest/rapporter/rapport_ungdomsgjenger.pdf ***34 sider**

Sameroff, A. (2009). The transactional model. I A. Sameroff, *The transactional model of development: how children and contexts shape each other* (s. 3-21). American Psychological Association. ***18 sider**

Sekretariatet for konfliktrådene. (2022). *Årsrapport 2021*. Konfliktrådet.
<https://konfliktraadet.no/wp-content/uploads/2022/03/Konfliktradets-arsrapport-2021.pdf> ***70 sider**

Smith, L. (2018). Utviklingsbegrepet. I *En kort introduksjon til utviklingspsykologi* (s. 9-29). Fagbokforlaget. ***20 sider**

Swaner, R. (2022). We Can't Get No Nine-to-Five: New York City Gang Membership as a Response to the Structural Violence of Everyday Life. I *Critical Criminology* 30(1), s. 95-111.
<https://link.springer.com/article/10.1007/s10612-022-09610-7>

Thidemann, I. J. (2019). *Bacheloroppgaven for sykepleierstudenter* (2. utg.). Universitetsforlaget. ***128 sider**

Øia, T. (2013). Ulike modeller og forklaringer. I *Ungdom, rus og marginalisering* (s. 24-48). Cappelen Damm Akademisk. ***24 sider**

*Valgfritt pensum = 1832 sider

Vedlegg 1 – Søkematrise

Dato	Søkeord og kombinasjoner	Database	Avgrensninger	Antall treff	Leste abstrakt	Leste artikler	Artikler inkludert
23.01.23	Ungdomskriminalitet	ORIA	Norske fagbibliotek Artikler Ikke eldre enn 5 år: (2018- 2023) Alle språk	9	2	0	0
23.01.23	Ung* OG kriminalitet	ORIA	Norske fagbibliotek Artikler Ikke eldre enn 5 år: (2018- 2023) Alle språk	22	2	0	0

Dato	Søkeord og kombinasjoner	Database	Avgrensninger	Antall treff	Leste abstrakt	Leste artikler	Artikler inkludert
25.01.23	Youth AND crime	ORIA	Norske fagbibliotek Artikler Ikke eldre enn 5 år: (2018-2023) Alle språk	8004	0	0	0
25.01.23	Youth AND crime AND gang	ORIA	Norske fagbibliotek Artikler Ikke eldre enn 5 år: (2018-2023) Alle språk	500	0	0	0
25.01.23	Youth AND gang AND risk factors	ORIA	Norske fagbibliotek Artikler Ikke eldre enn 5 år: (2018-2023) Alle språk	264	0	0	0
25.01.23	Youth AND gang AND risk factors AND qualitative	ORIA	Norske fagbibliotek Artikler Ikke eldre enn 5 år: (2018-2023) Alle språk	29	7	3	1
25.01.23	Youth AND crime AND gang AND Norway	ORIA	Norske fagbibliotek Artikler Ikke eldre enn 5 år: (2018-2023) Alle språk	0	0	0	0

25.01.23	Youth AND crime AND gang AND Scandinavia	ORIA	Norske fagbibliotek Artikler Ikke eldre enn 5 år: (2018-2023) Alle språk	0	0	0	0
25.01.23	Youth AND “joining gangs”	ORIA	Norske fagbibliotek Artikler Ikke eldre enn 5 år: (2018-2023) Alle språk	10	2	1	1

Dato	Søkeord og kombinasjoner	Database	Avgrensninger	Antall treff	Leste abstrakt	Leste artikler	Artikler inkludert
30.01.23	Youth AND gang membership	ORIA	Norske fagbibliotek Artikler Ikke eldre enn 5 år: (2018-2023) Alle språk	201	0	0	0
30.01.23	Youth AND crime AND gang membership	ORIA	Norske fagbibliotek Artikler Ikke eldre enn 5 år: (2018-2023) Alle språk	105	2	1	0
30.01.23	Adole* AND crime AND gang	ORIA	Norske fagbibliotek Artikler Ikke eldre enn 5	199	0	0	0

			år: (2018-2023) Alle språk				
30.01.23	Adole* AND crime AND gang AND qualitative	ORIA	Norske fagbibliotek Artikler Ikke eldre enn 5 år: (2018-2023) Alle språk	30	3	3	1